

Skydds jakt på varg ska återinföras, föreslår regeringens rovdjursutredare Sören Ekström. Men att tillåta någon som helst jakt på varg är idag oacceptabelt ur ett bevarandebiologiskt perspektiv.

En medveten decimering av stammen är oförenlig med Sveriges internationella åtaganden vad gäller hanteringen av utrotningshotade djur och går stick i stäv mot allmänna strävanden att värna den biologiska mångfalden, skriver här Linda Laikre som är genetiker.

Skydds jakt på varg biologiskt oacceptabelt

□ Vargstammen beräknas idag uppgå till 50-75 individer. Biologiskt sett är detta en extremt liten population som långt ifrån kan betraktas som livskraftig. Stammen utarmas genetiskt och den löper en stor risk att dö ut.

Att tillåta skydds jakt vore att helt negligera resultaten från modern bevarandebiologisk forskning och åsidosätta den kompetens som idag finns vad gäller de biologiska kraven för att vilda djurbestånd ska kunna betecknas som livskraftiga.

Inavel oundviklig

I ett bestånd på 50-75 individer är kraftig inavel oundviklig. Forskningsresultat visar att vargen i Sverige och Finland är känslig för inavel. Arfliga skador och nedsatt reproduktion och överlevnad har konstaterats vid inavel.

Det vilda beståndet löper stor risk att drabbas av inavelsskador om det inte tillåts växa väsentligt. Den ryggs defekt som nyligen orsakade förlamning hos en vild varg som man nödgades skjuta är sannolikt arfelig och kopplad till inavel. Liknande

inavelsskador har observerats hos olika hundraser.

Varje varg i den lilla svenska stammen har ett stort genetiskt värde. Att skjuta bort enskilda djur innebär en allvarlig reduktion av det genmaterial som beståndet besitter. Vissa djur kan vara genetiskt helt centrala för att bibehålla den variation som finns, och det är omöjligt att avgöra ifall det djur som skjuts har en sådan status.

En forskarutredning har visat att för att vargstammen ska kunna betraktas som någorlunda "säker" i ett kortsiktigt perspektiv krävs minst 500 individer. För säkerställande av långsiktig överlevnad, där hänsyn tas till bevarad genetisk mångfald, behövs en sammanhängande stam om cirka 5 000 djur.

Jagats till utrotning

De pågående diskussionerna kring vargens existens illustrerar en problematik som vi med säkerhet kommer att stöta på många gånger i framtiden.

Hur ska vi hantera konflikten med mänskliga intressen när arter

som tidigare varit helt utrotade eller kraftigt decimerade börjar återhämta sig? Vargen har jagats till i det närmaste utrotning i Sverige under de senaste hundra åren. De senaste decennierna har endast ett litet fåtal individer kunnat upptäckas.

Under vargens frånvaro har rennäringen och hållandet av tamboskap kunnat bedrivas "ostört" från åtminstone ett av de stora rovdjurens. När vargen nu börjar återkomma efter fredningen anses de skador den åsamkar vara orimliga – trots att människan i alla tider levtt sida vid sida med vargen.

Mänskliga intressen kan förefalla oförenliga med bevarandet av många hotade djur. Det är dock nödvändigt med ett nytänkande i dessa frågor. Ett samhälle i större samklang med naturen och ett bevarande av den biologiska mångfalden bedöms idag både vetenskapligt och politiskt som en nödvändighet för jordens och mänsklighetens fortsatta existens. Människan måste lära sig att acceptera, respektera och samleva med andra arter.

LINDA LAIKRE

EU-förbud mot hönsburar från år 2012

□ EUs jordbruksministrar enades den 15 juni om att dagens hönsburar ska vara förbjudna från år 2012. Därmed följde de parlamentets linje, men förlängde övergångstiden med tre år. År 2003 ska dessutom måtten i befintliga burar ökas från 450 till 550 cm²/höna. (Ett tidigare förslag om 800 cm² väckte ett ramaskri hos burindustrin och ändrades tyvärr snabbt...)

Dessutom ska beslutet år 2005

omprövas på basis av en uppföljning som EUs vetenskapliga veterinärkommitté ska göra och resultatet av WTO-förhandlingarnas handelsavtal. Beslutet hänger alltså delvis på om EU lyckas få gehör för djurskydd inom WTO.

Om EU-beslutet innebär att hönsburarna försvinner helt och hållet eller om det medför ett införande av så kallade modifierade burar, något större burar som innehåller

sittpinne, rede och sandbad, återstår att se.

Burindustrin ser dock dessa "modifierade" burar som ett alternativ. Kommer de att införas istället för dagens burar är det ett mycket begränsat framsteg, anser NSMPDs hönsexpert Kristina Odén.

– Det enda rätta är att satsa på system som ger hönsen betydligt större frihet än burar i olika former någonsin kan erbjuda.